

بسمه تعالی

با عنایت به ابلاغ سیاست های کلی نظام سلامت توسط مقام معظم رهبری و تأکید بر کاهش مخاطرات و آلودگی های تهدید کننده سلامت مبتنی بر شواهد معتبر علمی از جمله در زمینه های آب، هوا و غذا و در راستای سیاست های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در خصوص تأمین سلامت جامعه ایران اسلامی در همایش سالانه کشوری نقش مدیریت بهداشت محیط در پیشگیری و کنترل بیماری های منتقله از آب و غذا که با حضور مدیران و کارشناسان مسئول گروه بهداشت محیط دانشگاه های علوم پزشکی سراسر کشور در تاریخ چهاردهم و پانزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۹۳ در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی چهار محال و بختیاری برگزار گردید نقش و اهمیت کنترل عوامل محیطی بویژه آب و مواد غذایی در پیشگیری و کنترل طغیان بیماریهای منتقله از آب و غذا مورد تأکید ویژه قرار گرفت، همچنین با ارزیابی موفقیت ها و نارسایی ها در اجرای بیانیه گلستان، بیانیه ای در ده محور تحت عنوان بیانیه شهر کرد (محل برگزاری همایش) به تصویب رسید. انتظار می رود اجرای مفاد این بیانیه با تهیه زیر ساخت های لازم، برنامه ریزی مناسب و جلب مشارکت و همکاری بین بخشی به ویژه از طریق کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان و شهرستان با تمام توان پی گیری و گزارش آن هر سه ماه یکبار برای مرکز سلامت محیط و کار ارسال گردد.

گزارش عملکرد کشوری در راستای اجرای بیانیه گلستان در سال ۱۳۹۲

محور ۱: با توجه به پیگیری و هماهنگی انجام شده جهت دستیابی به اهداف سند ملی بهبود کیفیت آب شرب ۵ جلسه بین بخشی در سطح ملی برگزار شد. توسعه برنامه ایمنی آب در ۳ شهر شروع شد و شناسایی منابع آلاینده حوضه آب ریز کارون بزرگ و تعیین عناوین و اولویت بندی استانداردهای مورد نیاز در مقوله آب مشخص گردید.

محور ۲: با توجه به اقدامات و پیگیری های انجام شده از قبیل ۲۸۷ جلسه هماهنگی بین بخشی و ۲۵۳ مورد معرفی به مراجع قضایی در سال ۱۳۹۲ سطح زیر کشت آبیاری مزارع کشاورزی با فاضلاب خام ۳۹۸ هکتار کاهش پیدا کرد.

محور ۳: با توجه به برنامه ریزی و هماهنگی انجام شده در سال ۱۳۹۲ امکان استفاده ۳۵۰ شهرستان از سامانه جامع مدیریت بازرسی برای مدیریت اطلاعات فراهم شد. تعداد ۲۹۱ شهرستان نتایج اندازه گیری کلر آزاد باقیمانده تعداد ۱۵۷ شهرستان موارد نمونه برداری میکروبی و شیمیایی از آب و ۹۹ شهرستان نتایج بازرسی از سامانه تامین آب شرب را در سامانه ثبت می نمایند.

محور ۴: در سال ۱۳۹۲ با برگزاری ۲۳۹ جلسه هماهنگی بین بخشی و پیگیری های صورت گرفته برای ۲۵۷۰ منبع تامین آب شرب شناسنامه بهداشتی صادر گردید .

محور ۵: در جهت فعال سازی تیم بررسی طغیان بیماری آب و مواد غذایی در سال ۹۲ تعداد ۶۳۳ جلسه هماهنگی درون بخشی تشکیل شد و ۸۳۰ طغیان بصورت تیمی بررسی و گزارش گردید.

محور ۶: در راستای توانمند سازی تیم بررسی طغیان بیماری ناشی از آب و غذا و نحوه ی صحیح بررسی طغیان و اجرای دستورالعمل کنترل طغیان ، در سال ۱۳۹۲تعداد ۱۱۰ جلسه آموزشی برای همکاران در سطح استان و تعداد ۵۱۴ جلسه آموزشی برای همکاران در سطح شهرستان برگزار شد.

محور ۷: در راستای تامین آب سالم در مناطق روستایی به ویژه روستا های غیر تحت پوشش شرکت های آب و فاضلاب در سال ۱۳۹۲ تعداد ۶۳۹ جلسه هماهنگی بین بخشی برگزار گردید و حسب پیگیری های انجام شده ۳۴۵ روستا تامین آب گردید.

محور ۸: حسب بازرسی و پیگیری های انجام شده در سال ۱۳۹۲ تعداد ۶۴۶۸ امکنه تهیه و توزیع مواد غذایی از یخ بهداشتی و ۵۱۲۹ امکنه تهیه و توزیع مواد غذایی از سالاد و سبزیجات بسته بندی استفاده می کنند.

محور ۹: در جهت اجرای برنامه های آموزشی در خصوص پیشگیری از بیماری های منتقله از آب و غذا در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۰۷۱ جلسه آموزشی برای کشاورزان ، تعداد ۵۶۹ جلسه آموزشی برای مسئولین و تعداد ۶۵۴۰ جلسه آموزشی برای عموم مردم برگزار شد.

محور ۱۰: در راستای اطلاع رسانی و پیگیری شکایات در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۹۸۲۸۵ موارد اطلاع رسانی به مردم انجام شد و تعداد ۱۲۸۳۶ شکایت دریافت و رسیدگی شد.

بیانیه شهر کرد

- ۱- توصیف کامل سامانه تأمین آب شرب تمام اجتماعات انسانی، کنترل کیفی آب (اندازه گیری کلر آزاد باقیمانده، نمونه برداری میکروبی و شیمیایی) و بازرسی سامانه مطابق استاندارد ملی و راهنماهای کشوری و ثبت آن در سامانه جامع مدیریت بازرسی انجام شود.
- ۲- با توجه به ابلاغ دستور عمل جدید نحوه اجرای خودکنترلی و خوداظهاری بهداشتی مراکز و اماکن عمومی به شماره ۱۸۰۳۹۲۰۳ و نقش بسزای به کارگیری از توان و پتانسیل بخش خصوصی در قالب شرکت ها و مؤسسات و افراد مشاور لازم است به منظور نهادینه کردن این مهم موضوع برنامه در کمیته های نظارت کلیه استان ها به منظور هماهنگی و جلب مشارکت مطرح گردد تا ضمانت اجرایی آن در سطوح عالی مدیریت استان ها مورد حمایت قرار گیرد.
- ۳- با توجه به نقش نیروی انسانی و ابزار نظارتی و منابع مالی در پیشگیری از بیماری های منتقله از آب و غذا حمایت ها و پشتیبانی های همه جانبه وزارتی و دانشگاهی به منظور تأمین منابع مالی و انسانی صورت گیرد.
- ۴- به منظور ارتقای سطح ایمنی مواد غذایی در سطح عرضه، افزایش پوشش های نظارتی از طریق انجام نمونه برداری ها از مواد غذایی به صورت هدفمند در دستور کار معاونت های بهداشتی دانشگاه ها قرار گیرد.
- ۵- با توجه به اهمیت جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب در پیشگیری از طغیان بیماری های منتقله از آب و مواد غذایی با هماهنگی دستگاه های ذیربط و با تهیه برنامه عمل مشخص اقدام مقتضی در جهت کاهش ریسک ناشی از فاضلاب صورت گیرد. در این خصوص جلوگیری از استفاده فاضلاب برای آبیاری محصولات کشاورزی که بصورت خام مصرف می شوند و جلوگیری از آلودگی منابع آب شرب بسیار مهم است لذا دانشگاه های علوم پزشکی کشور باید ضمن انجام اقدامات موثر و پیش گیرانه، اقدامات قانونی خود را در این زمینه تشدید نمایند.
- ۶- استفاده از سامانه جامع مدیریت بازرسی مرکز سلامت محیط و کار در تمام سطوح مورد اهتمام و تأکید قرار گیرد و تمام فعالیت ها در سامانه ثبت و زمینه حذف تدریجی روش های سنتی با برنامه ریزی مناسب فراهم گردد. دانشگاه های علوم پزشکی کشور باید با تجهیز بازرسان به وسایل و امکانات لازم دستیابی به این هدف را تسریع نمایند.

۷- بررسی محیطی، آزمایشگاهی و اپیدمیولوژیک طغیان بیماری بصورت تیمی و مطابق دستورالعمل مدیریت بهداشت محیط در پیشگیری و کنترل طغیان های منتقله از آب و غذا و دیگر راهنماهای ملی در تمام سطوح مورد تأکید قرار گیرد.

۸- تمهیدات لازم برای مقابله با تهدیدات کمی و کیفی آب شرب به ویژه برای شهر و روستا هایی که با تنش آبی مواجه هستند و همچنین روستاهای غیر تحت پوشش شرکت های آب و فاضلاب با هماهنگی بین بخشی و تدوین برنامه عمل مشخص اندیشیده شود.

۹- پیگیری و تعمیم استفاده از یخ بهداشتی و سالاد و سبزیجات بسته بندی شده مجوز دار در اماکن تهیه و توزیع مواد غذایی کماکان در دستور کار قرار گیرد.

۱۰- اهمیت آموزش سلامت در پیشگیری از بیماری های منتقله از آب و غذا انکار ناپذیر است. با توجه به نقش رادیو، تلویزیون، مجلات، روزنامه و نشریات در ارتقای سلامت آب و مواد غذایی و ارتقای فرهنگ بهداشتی آموزش از طریق رسانه های گروهی و تکنولوژی های نوین انتقال آگاهی در دستور کار قرار گیرد.

بندهای ۱، ۲ و ۶ این بیانیه جزو اولویت های مهم و اساسی مرکز سلامت محیط و کار در سال ۱۳۹۳ می باشد لذا انتظار می رود معاونین محترم بهداشتی دانشگاه های علوم پزشکی و همکاران بهداشت محیط سراسر کشور با جلب مشارکت و همکاری بین بخشی و بهره گیری از پتانسیل های کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان و شهرستان و توجه به مفاد کامل بیانیه شهر کرد نسبت به عملیاتی نمودن اولویت های مذکور توجه و اهتمام جدی داشته باشند.